

Wat is een gezamenlijk Actieplan duurzame energie (SEAP)?

Een gezamenlijk Actieplan betreft een plan dat collectief wordt uitgevoerd door een groep **aangrenzende lokale overheden**. Dit betekent dat de groep betrokken is bij de opbouw van een gemeenschappelijke visie, het opstellen van een emissie-inventaris en het definiëren van een aantal acties die zowel individueel als gezamenlijk in het desbetreffende grondgebied geïmplementeerd gaan worden. Het gezamenlijke SEAP richt zich op het bevorderen van **institutionele samenwerking** en **gezamenlijke benaderingen** tussen lokale overheden die binnen eenzelfde grondgebied werkzaam zijn.

Waarom een gezamenlijke SEAP-benadering?

In 2012 is de mogelijkheid van het opstellen van een gezamenlijk actieplan officieel toegevoegd aan het initiatief van het Burgemeestersconvenant, als resultaat van terugkoppeling door en aanbevelingen van ondertekenaars. De introductie van de optie van een gezamenlijk actieplan is gericht op het in lijn brengen van het SEAP-ontwikkelingsproces met behoeften zoals uitgesproken door lokale overheden

Sommige gemeenten realiseren zich dat een gezamenlijke benadering van energieplanning **het behalen van meer effectieve resultaten** mogelijk maakt dan een geïsoleerde benadering, omdat in sommige gevallen kansen voor acties met een grote impact eenvoudig geïdentificeerd kunnen worden binnen de administratieve grenzen van een samenwerkingsverband van naburige kleine lokale overheden. Dit is bijvoorbeeld het geval bij maatregelen gericht op openbaar vervoer, plaatselijke energieproductie of de levering van adviesdiensten aan burgers. Verder kunnen gemeenten die betrokken zijn bij gezamenlijke implementatie van maatregelen soms ook profiteren van schaalvoordelen, zoals bij openbare aanbestedingen.

Sommige gemeenten hebben daarnaast te maken met het probleem van **een gebrek aan menselijke en financiële middelen** om de afspraken van het Convenant na te komen. Het is daarom eenvoudiger voor hen om **inspanningen te bundelen** op het gebied van het voorbereiden, implementeren en monitoren van een SEAP.

Wie kan een gezamenlijk SEAP uitvoeren?

De gezamenlijke SEAP-benadering is speciaal ontwikkeld voor **kleine gemeenten** binnen eenzelfde territoriaal gebied, ofwel een aaneengesloten territorium, met over het algemeen minder dan 10.000 inwoners per gemeente. Ook in een **stedelijke agglomeratie** zoals een metropool met randgemeenten kan een gezamenlijk SEAP uitgevoerd worden in plaats van afzonderlijke actieplannen.

Wat is het verschil tussen de gezamenlijke SEAP-optie 1 en optie 2?

Het verschil tussen de twee gezamenlijke SEAP-opties kan als volgt samengevat worden:

1) Optie 1 - afspraak tot individuele CO₂-reductie: elke ondertekenaar van de groep **spreekt individueel af** om de CO₂-emissies in 2020 met minstens 20% teruggebracht te hebben en moet daarom een **eigen SEAP-model** invullen. Het actieplan kan zowel **individuele als gedeelde maatregelen** bevatten. De effecten van energiebesparingen, productie van hernieuwbare energie en CO₂-emissiereducties die betrekking hebben op de gezamenlijke maatregelen moeten door elke gemeente die deze maatregel deelt in hun individuele SEAP-model opgedeeld worden. De belangrijkste gegevens van elk SEAP-model worden op het individuele profiel van elke ondertekenaar gepubliceerd op de [website van het Convenant](#). Het **SEAP-document is gemeenschappelijk** voor alle ondertekenaars in de groep en moet door **alle gemeenteraden goedgekeurd worden**

2) Optie 2 - afspraak tot gezamenlijke CO₂-reductie: de groep ondertekenaars **spreekt collectief af** om de CO₂-emissies in 2020 met minstens 20% teruggebracht te hebben. In dit bijzondere geval moet slechts een **enkel gemeenschappelijk SEAP-model** ingevuld worden door de groep ondertekenaars, vermeld in de **lijst met groepsprofielen** van ondertekenaars op de publieke website. Het actieplan kan zowel **individuele als gedeelde maatregelen** bevatten (maar moet minstens één gedeelde maatregel bevatten. De belangrijkste gegevens van elk SEAP-model worden op het groepsprofiel van elke ondertekenaars gepubliceerd op de [website van het Convenant](#). Net als bij optie 1, is het **SEAP-document gemeenschappelijk voor** alle ondertekenaars en moet het door **alle gemeenteraden goedgekeurd worden**.

	Individueel SEAP	Gezamenlijk SEAP optie 1	Gezamenlijk SEAP optie 2
Doelstelling CO ₂ -emissiereductie			
Emissie-inventaris			
SEAP-acties			
Goedkeuring gemeenteraad SEAP			
Indiening SEAP-model			
Indiening SEAP-document			
Profiel ondertekenaar op de Website			

 individueel | gedeeld

In beide gevallen wordt de groep ondertekenaars sterk aanbevolen om een **instantie/overheid aan te stellen die verantwoordelijk is voor de coördinatie van het ontwikkelings- en implementatieproces van het actieplan**. Het wordt aanbevolen om dit werk te delegeren aan de desbetreffende [Territoriale Coördinator van het Convenant](#). Andere mogelijkheden zijn het aanstellen van de meest actieve of geavanceerde gemeente van de groep of de agglomeratie, in het geval van stedelijke gebieden.

Hoe kunnen we deelnemen aan het Burgemeestersconvenant in het geval van keuze voor een gezamenlijk SEAP?

Lokale overheden die willen meedoen aan het initiatief van het Burgemeestersconvenant en een SEAP aan willen nemen, moeten de volgende stappen volgen:

	De <u>afspraken</u> van het Burgemeestersconvenant presenteren aan elke betrokken gemeenteraad in de groep.
	Zodra een officiële verordening is aangenomen door de gemeenteraad, moet de burgemeester – of gelijkwaardige vertegenwoordiger – het officiële toetredingsformulier tekenen (optie 1 of 2, op de <u>internetpagina bibliotheek</u>).
	Na het ondertekenen moet de registratie <u>online</u> voltooid worden via het aangeven van het type gezamenlijke toetreding en het uploaden van ondertekende toetredingsformulieren van elke gemeenteraad.

Kunnen bestaande individuele ondertekenaars besluiten tot een gezamenlijk SEAP?

Ja, individuele ondertekenaars kunnen tot de conclusie komen dat ze liever een gezamenlijke benadering uitvoeren. Ze kunnen hun aanvankelijke toetreding wijzigen door de volgende procedure:

- 1) **Contact opnemen met de Helpdesk Burgemeestersconvenant** (info@eumayors.eu) met de volgende informatie:
  - Naam van de bestaande ondertekenaars en naam van de groep;
  - Informatie over het aantal inwoners binnen het gebied van de groep;
  - Naam van de instantie/overheid die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de werkzaamheden.
- 2) Zodra de Helpdesk van het Burgemeestersconvenant de verstuurd informatie goedkeurt, **kunt u verder gaan met de toetredingsprocedure zoals hierboven beschreven.**

Hoeveel lokale overheden werken met de gezamenlijke SEAP-benadering?

In juli 2014 hadden 71 groepen met lokale overheden de gezamenlijke SEAP-benadering aangenomen, waarvan 65 gekozen hebben voor de gezamenlijke SEAP-optie 2 (gedeelde CO₂-reductiedoelstelling). Deze groepen vertegenwoordigen ruim **500 gemeenten** met **2,7 miljoen inwoners**. Meer dan 80% van deze ondertekenaars komt uit Italië, waar de groepsbenadering heeft aangetoond bijzonder geschikt te zijn als gevolg van de beperkte grootte van gemeenten (*Comune*). Gemiddeld genomen bestaan groepen uit zeven gemeenten met een **bevolking** van ongeveer **40.000 inwoners per groep**. Verder heeft ongeveer **45%** van de ondertekenende groepen hun gezamenlijke SEAP ingediend.

Hoe werkt het gezamenlijke SEAP in de praktijk?

Isola d'Elba, Italië

De acht gemeenten van het eiland Elba hebben besloten een gezamenlijke SEAP (optie 2) voor het gehele eiland uit te voeren. Dit proces is in gang gezet door de provincie Livorno, de **Territoriale coördinator van het convenant** in het gebied. De keuze was gebaseerd op de wens om **menselijke en economische middelen te combineren** bij de ontwikkeling en implementatie van een actieplan en op de kans op **het behalen van betere resultaten** dan als elke gemeente afzonderlijk zou handelen. Het SEAP van het eiland Elba is de eerste stap op weg naar een meer **ambitieuze langetermijndoelstelling** om het eiland Elba CO₂-neutraal te maken. Een **werkgroep** met vertegenwoordigers van alle gemeenten, de provincie en consultants is ter ondersteuning samengesteld, voor het verzamelen van gegevens, het vaststellen van doelen en de maatregelen om die doelen te bereiken. De provincie Livorno heeft een **SEAP 'bestuursmodel'** voorgesteld aan haar gemeenten, waarmee de creatie van **publiek-private partnerschappen** gedefinieerd wordt. Dit werd gezien als een succesfactor waarmee gegarandeerd werd dat de SEAP-maatregelen ook daadwerkelijk geïmplementeerd gingen worden. Het SEAP levert een gedetailleerde uitleg van de maatregelen door middel van identificatie van kosten, ondersteuning van private actoren en de benodigde financieringsbronnen, bv. ESCO's. Enkele gemeenschappelijke doelstellingen zijn wijzigingen van de bouwverordeningen om energiebesparing en hernieuwbare energie te stimuleren en samenwerking tussen de gemeenten en de toeristenbranche om het energieverbruik van toeristische accommodaties terug te dringen. De SEAP van het eiland Elba kreeg in 2014 de **A+CoM award**, een jaarlijkse prijs ter bekroning van uitstekende SEAPs in Italië.

Belangrijkste feiten

Gemeenten: 8

Inwoners: 31.317

SEAP jaar: 2013

2020 CO₂ doelstelling: 30%
(2004)

Kerry Local Authorities, Ierland

Belangrijkste feiten

Gemeenten: 4

Inwoners: 145.000

SEAP jaar: 2013

2020 CO₂ doelstelling: 20%
per hoofd van de bevolking
(2008)

'Het is van essentieel belang dat we het voortouw nemen voor betere gemeenschappen. Gezamenlijk werken aan de doelstellingen van het Actieplan duurzame energie zal hier zeker voor zorgen' (Burgemeester van Kerry in het SEAP van de lokale overheden van Kerry, 2013). De vier lokale overheden van Kerry besloten in 2013 tot het bundelen van krachten bij het opstellen van een joint SEAP (optie 2) voor hun territoriale gebied. De **raad van het graafschap Kerry** werd in 2011 geselecteerd als schoolvoorbeeld van een **duurzame energiegemeenschap (Sustainable Energy Community - SEC)**. Voorafgaand hieraan was in 2008 een **Energiemanagementteam** samengesteld. Zowel de **SEC Stuurgroep** als het **Energiemanagementteam**

leiden de implementatie van het actieplan in Kerry. Het Energiemanagementteam bestaat uit vertegenwoordigers van alle raadssecties van het graafschap Kerry. Naast de vertegenwoordiging van de raad van het graafschap Kerry is er in de SEC Stuurgroep ook vertegenwoordiging van **lokale bedrijven en energiegebruikers**. De samensmelting van de vier lokale overheden van Kerry in juni 2014 en de ontwikkeling van andere lopende projecten, waaronder het SmartReFlex-project (met cofinanciering van het programma Intelligente energie voor Europa) en het project Transition Kerry zullen zorgen voor vermindering van de **afhankelijkheid van energie** via energiebesparing en het streven naar de ontwikkeling van lokale energiebronnen die in staat zijn in de geïdentificeerde en efficiënt beheerde vraag te voorzien, om als gevolg daarvan lekkage uit de lokale economie te verminderen en de levenskwaliteit van de burgers te verbeteren. De maatregelen die gepland zijn in het SEAP worden **geïntegreerd** in strategieën of aanbevelingen uit andere plannen, zoals het ontwikkelingsplan van het graafschap. Verschillende maatregelen op het gebied van energie-efficiëntie worden op gemeenschappelijke basis ondernomen, zoals het ESCO-project voor straatverlichting.

Vijf kleine gemeenten gelegen in de valleien Stura, Orba en Leira (S.O.L.) ten westen van Genua, hebben besloten om hun **inspanningen te bundelen** voor het opstellen van een gezamenlijk SEAP (optie 2). Gezien hun afmetingen, reeds bestaande samenwerkingsverbanden en de gemeenschappelijke territoriale identiteit, was het besluit om middelen samen te voegen en deze gezamenlijke aanpak te volgen redelijk snel gemaakt. Vier van de gemeenten zijn gelegen in het regionale natuurpark Beigua en zijn gecertificeerd door ISO 14001 (milieubeheersysteem). Deelname aan het Burgemeestersconvenant werd daarom beschouwd als een logische stap, gezien de maatregelen die al worden uitgevoerd door de betrokken gemeenten. De provincie Genua, de

Territoriale Coördinator van het Convenant, heeft een belangrijke rol gespeeld bij toezicht op het proces en het leveren van de benodigde **technische ondersteuning**, door middel van bijdragen van de eigen stichting 'Muvita'. De provincie heeft met name gegevens aangeleverd voor de Inventarisatie Uitgangswaarden Emissies. De ontwikkeling van het SEAP kon vanaf het begin van het planningsproces rekenen op de **betrokkenheid van verschillende belanghebbenden**. Zij waren betrokken bij het vaststellen van een scenario voor de toekomst van de gemeenschap, evenals het vaststellen van prioriteiten. Het SEAP van Valli S.O.L. heeft een ambitieuze doelstelling van minimaal 20% reductie in CO₂-emissies, die door elk van de gemeenten gehaald moet worden. Om deze doelstelling te bereiken, beschrijft het SEAP in detail de acties die door elke gemeente geïmplementeerd gaan worden. Zo zijn bijvoorbeeld in drie gemeenten drie biomassacentrales gebouwd, als onderdeel van een **geïntegreerde actie**, met betrokkenheid van de Provincie en de Regio Ligurië. De centrales maken gebruik van lokale energiebronnen. De ontwikkeling van het gezamenlijke SEAP is uitgevoerd met steun van het project Energy for Mayors (met cofinanciering van het programma Intelligente energie voor Europa).

Belangrijkste feiten

Gemeenten: 5

Inwoners: 13,255

SEAP jaar: 2012

2020 CO₂ doelstelling: 26%
(2005)

Mezilesí, Tsjechische Republiek

Belangrijkste feiten

Gemeenten: 5

Inwoners: 1,995

SEAP jaar: 2014

2020 CO₂ doelstelling: 45%
(2005)

Het gezamenlijke SEAP (optie 2) van Mezilesí is opgesteld in de context van het project 100% RES communities (met cofinanciering van het programma Intelligente energie voor Europa). Het actieplan dekt vijf **plattelandsgemeentes** die mentorschap en coaching gekregen hebben om via het project hun gezamenlijke SEAP op te stellen. Die vijf gemeenten werkten al samen in het kader van andere programma's (bv. Leader), maar het was de eerste keer dat ze samenwerkten op het gebied van energie. Eén van de belangrijkste redenen voor deze samenwerking had betrekking op **de eenvoud van het gezamenlijk in plaats van individueel behalen van de afspraken van het Convenant**, waaronder de doelstelling tot reductie van CO₂-emissies. Eén van de

gemeenten (Kněžice) is in staat gebleken zelfvoorzienend te worden op het gebied van warmte en elektriciteit, dankzij een warmte-krachtcentrale die werkt op biogas. De centrale produceert tevens houtpellets voor het verwarmen van huizen in de buurt. Eén van de belangrijkste acties van het gezamenlijke SEAP wordt het vervangen van het verwarmingssysteem van huishoudens door efficiëntere systemen, en de overschakeling van het huidige gebruik van steenkool, hout of gas naar **houtpellets die lokaal geproduceerd worden** in de microregio. Eén van de voordelen van de gezamenlijke SEAP-benadering is de mogelijkheid dat deze vijf gemeenten bij elkaar komen en de toekomst van hun gemeenschappelijke territorium bespreken. Dit is mogelijk geworden dankzij een **specifieke SEAP-groep** die opgezet is met vertegenwoordigers van alle gemeenten, plus externe experts. Verder hebben de burgemeesters en technici van de vijf gemeenten in het kader van het project 100% RES communities tevens de kans gehad om deel te nemen aan studiereizen, om zo meer te leren van ervaren gemeenten.